

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş** tarafından Anayasa'nın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim. **26.09.2023**

Güldere VARLI
Van Milletvekili

Anayasal bir hak olmasına rağmen yurttaşların barışçıl gösteri, yürüyüş, protesto hakkı periyodik olarak engellenirken halkın seçtiği milletvekillerine yönelik de keyfi engelleme ve yasaklara başvurulmaktadır. Yurttaşlarla beraber milletvekillerine yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırıları yasama kurumunun ve temsilcilerinin yeterince korunmadığını ve anayasanın ilgili hükümlerinin sistematik bir şekilde ihlal edildiğini göstermektedir. Öte yandan Anayasanın ve TBMM iç tüzüğü'nün sağladığı "yasama dokunulmazlığı" parlâmento üyelerine gözaltına alınmama, tutuklanmama, kovuşturulmama, araç masuniyeti gibi güvenceler sağlamaktadır.

Anayasanın 80. Maddesine göre "Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, seçtikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün Milleti temsil ederler." Milyonlarca yurttaşın oyunu alarak seçilen milletvekillerine yönelik fiziki ve sözlü saldırıların yaygınlaşması anayasanın 80. maddesi gereği ülkede yaşayan tüm yurttaşların iradesine ve TBMM'ye yönelik bir saldırı olarak görülmeli ve sorumlular hakkında bu yönde yasal işlem yapılmalıdır.

En son 18 Eylül 2023 tarihinde Geve/Yüksekova ilçesinde basın açıklaması yapmak isteyen milletvekilleri; Zülküf UÇAR, Gülderen VARLI, Gülcan Kaçmaz SAYYIĞIT, Nejla DEMİR, Onur DÜŞÜNMEZ, Öznur BARTİN ve Mahmut DİNDAR keyfi, hukuksuz ve şiddet içeren saldırıya kameraların/halkın önünde maruz kalmıştır. Bir polis memurunun "Basın açıklamasını ben yaptırmıyorum." "Basın açıklaması yapmanız yasaktır." "Valilik yasağı var." gibi hukuk dışı açıklamaları sonrasında milletvekillerine yönelik fiziki saldırılar polisler tarafından yapılmış, halka ve milletvekillerine gaz ve tazyikli su sıkılmış, bir milletvekilinin danışmanına gözaltı işlemi yapılmıştır. Görüntülere yansıyan diyaloglarda bir polis memurunun yapılanlara dair 'oh ' dediği açıkça görülmüştür.

Milletvekilleri ile birlikte halkın katılımıyla bir basın açıklaması, yürüyüş veya oturma eylemi yapılması en demokratik haklardan olup anayasaya açıkça aykırı olan keyfi bir valilik kararı ile engellenmesi ve bunun için kolluk gücünün yetkisini aşip TBMM üyelerine saldırması meclisin de sorunudur.

Bu bağlamda;

- 1) Demokratik bir hak olan basın açıklaması, yürüyüş ve oturma eylemine son beş yılda katılım hakkında yasal işlem başlatılan kişi sayısı kaçtır?
- 2) İktidarın cezasızlık politikalarından dolayı özellikle Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlerde yaşayanlara yönelik asker ve emniyet güçlerinin fiziki-sözlü-online vb. şekillerde saldırılarının gerekçesi nedir/nelerdir?
- 3) Valilik kararları ile Milletvekillerinin halkla birlikte basın açıklaması, yürüyüş, oturma eylemi ve benzeri etkinliklerinin yasaklanmasının hukuki gerekçesi nedir? Bu yasaklar bahane edilerek Milletvekillerine yönelik yapılan saldırıların durdurulmasına ilişkin ne zaman tedbir alacaksınız?
- 4) Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı ve yasama sorumsuzluğun ihlal edildiği durumlarda TBMM Başkanlığı ve Adalet Bakanlığı nasıl bir tedbir almaktadır?
- 5) Vekillere yönelik kolluk gücü saldırılarını Anayasa'nın 80. Maddesinin ihlali olarak değerlendirip ilgili kamu görevlileri hakkında kovuşturma ve soruşturmayı ne zaman başlatacaksınız?
- 6) 18 Eylül 2023 tarihinde Geve/Yüksekova ilçesinde milletvekillerini alenen ve fiziki olarak darp eden polisler'e yönelik bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 7) 2015-2023 döneminde fiziki saldırıya uğrayan, yaralanan ve kalıcı engelli kalan, gözaltına alınan, tutuklanan milletvekili ve milletvekili danışmanı sayısı kaçtır?
- 8) 2015-2023 döneminde milletvekillerine; fiziki saldırıda bulunan, yaralayan ve kalıcı engelli hasar bırakan, kaç polis ve asker hakkında soruşturma başlatılmıştır? Başlatılan soruşturmanın kaçını nihai sonuca ulaşmıştır?
- 9) Halkın seçilmiş iradesine yönelik polis ve asker saldırılarının durdurulmasına yönelik hangi tedbirler alınmaktadır? Alınan tedbirler varsa Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı kentlere neden uygulanmamaktadır?